

Dzień Bociana Białego

2016-05-31

31 maja w Polsce i na świecie od 2003 r. obchodzony jest Dzień Bociana Białego. Święto zostało ustanowione przez Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody *pro Natura*.

Dzień Bociana Białego to idealna okazja do popularyzacji wiedzy na temat życia tych ptaków oraz zwrócenia szczególnej uwagi na miejsce jakie ptak ten zajmuje w polskiej kulturze i krajobrazie, a także na jego zagrożenia i potrzebę ochrony gatunku.

Polska to europejska ostoja bociana białego. Według danych zgromadzonych podczas VII Międzynarodowego Spisu Bociana Białego, w naszym kraju gniazduje około 50 000 par bocianów, a co piąty przedstawiciel tego gatunku jest urodzonym Polakiem. Bioróżnorodność, klimat i środowisko tworzy idealne miejsce do lęgu i chowu młodych piskląt.

Bocian biały gniazduje w Europie, Azji i na południu Afryki. Przeloty na zimowiska tych ptaków odbywają się dwiema trasami. Bociany z Europy zachodniej lecą przez Gibraltar a nasze polskie i gniazdujące dalej na wschodzie i południu kontynentu – przez Bosfor.

Pierwsze powracające z zimowisk osobniki mogą pojawiać się w Polsce już pod koniec lutego, ale ich wczesno wiosenny przylot przypada najczęściej na drugą połowę marca i pierwsza połowę kwietnia. Samiec oznajmia zajęcie gniazda typowym dla bocianów klekotaniem. Dźwięk ten ma na celu zwabienie samicy, a klekot wydawany w duecie przez ptaki obu płci jest częścią rytuału godowego i ma odstraszać inne bociany, pojawiające się z zamiarem przejścia gniazda. Bociany przystępują do swoich pierwszych lęgów w wieku 4 - 5 lat i składają najczęściej od 3 do 5 jaj. Młode osobniki wykluwają się najczęściej po ok. 33 dniach, a do momentu podejmowania prób wstawania mija jeszcze 60 - 65 dni.

Długość ciała bociana waha się od 95 do 110 cm, natomiast rozpiętość skrzydeł sięga nawet do 210 cm. Charakterystyczny czerwony dziób i czerwone bocianie nogi, wśród młodocianych osobników mają barwę czarną, dopiero po około roku przybierają czerwony kolor. Bociany to ptaki mięsożerne i wbrew potocznej opinii na temat ich pokarmu, składa się on głównie z gryzoni i owadów, a nie żab.

Ptaki te często tworzą stada, zarówno podczas żerowania, jak i w trakcie migracji. Szczególne znane są sierpniowe tzw. bocianie sejmiki, na których pod koniec lata gromadzą się dziesiątki, a nawet setki osobników stanowiące swojego rodzaju ostatni przystanek przed wylotem na zimowisko.

Polskie bociany podlegają ochronie ścisłej i należą do gatunków wymagających ochrony czynnej. Bocian biały *Ciconia ciconia* figuruje w załączniku I Dyrektywy 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. Dyrektywy ptasiej, stając się w krajach Unii Europejskiej przedmiotem ochrony w ramach sieci Natura 2000.

Dla podtrzymania i zachowania gatunku bociana białego niezbędne jest utrzymanie i odtworzenie terenów stanowiących atrakcyjne żerowiska dla tego gatunku, takich jak: żyzne łąki, obrzeża stawów czy tereny zalewowe rzek. Rozwój intensywnego rolnictwa przemysłowego, osuszanie terenów podmokłych czy zarastanie łąk na skutek braku ich użytkowania, powoduje zanikanie bocianich legowisk i żerowisk.

Najczęściej bocianie siedliska można spotkać na terenach rolniczych, blisko dolin rzecznych i w pobliżu siedzib ludzkich. Bliskie sąsiedztwo bocianich gniazd, sprzyja wzmocnieniu zainteresowaniu okolicznych mieszkańców. Do organów ochrony przyrody wpływają liczne zgłoszenia, o sytuacjach w których lęg lub stan gniazda jest zagrożony. Jednym z działań ochronnych prowadzonych przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska jest stawianie platform pod gniazda bocianie na słupach betonowych, mających zastąpić gniazda zlokalizowane w miejscach niebezpiecznych, na przykład na obumierających topolach czy słupach elektroenergetycznych. Stworzenie odpowiednich warunków siedliskowych przyczyni się do zminimalizowania strat w lęgach spowodowanych niebezpieczną lokalizacją gniazd. Prowadzenie takich prac możliwe jest dzięki dofinansowaniu ze środków zewnętrznych.

Od 1994 r. istnieje [Ogólnopolska Baza Gniazd Bociana Białego](#), która rejestruje i analizuje rozmieszczenie gniazd. Z obserwacji wynika, iż największe skupiska bocianów w Polsce występują w północno - wschodniej i wschodniej części kraju.

[Poradnik ochrony bociana białego](#)

[Poradnik ochrony bociana białego dla lekarzy weterynarii](#)

